

Internetconsultatie beperken verkooppunten tabaksproducten en aanverwante producten

Amersfoort 19 december 2024

Wij – de Gezonde Generatie, een initiatief van 22 samenwerkende gezondheidsfondsen – zetten ons in voor Gezonde Generatie. Een Gezonde Generatie is ook een Rookvrije Generatie. Daarom zijn wij groot voorstander van het zo snel mogelijk beperken van de verkoop van tabaks- en aanverwante producten tot tabaksspeciaalzaken. Wat ons betreft wordt dit zo snel mogelijk geregeld, zodat uiterlijk vanaf 2028 tabaks- en aanverwante producten alleen nog maar in tabaksspeciaalzaken worden verkocht. Door het gelijktijdig invoeren van een vergunningstelsel kunnen gemeenten sturen op de hoeveelheid en de locatie van tabaksverkooppunten.

Elk kind heeft het recht om gezond en rookvrij op te groeien in een gezonde omgeving. Maar nog steeds raken elke week honderden kinderen nicotineverslaafd, terwijl er jaarlijks 20.000 Nederlanders aan de gevolgen van roken overlijden. Bovendien is vpen onder kinderen en jongeren populairder geworden. Gelukkig is er een sterke maatschappelijke beweging op gang gekomen om dit tij te keren. De Rijksoverheid kan daarbij niet achterblijven. We hebben de overheid nodig om snelheid te maken en zo spoedig mogelijk een einde te maken aan de vermijdelijke ziekte en sterfte door roken.

Wij roepen op om de verkoop zo snel mogelijk alleen toe te staan in tabaksspeciaalzaken. Onderzoek toont aan dat het verminderen van het aantal verkooppunten van tabak kan leiden tot een daling van het aantal rokers. En dat kan weer 480.000 gezonde levensjaren opleveren.¹ Tabaks- en aanverwante producten worden echter nu nog op veel locaties verkocht, ook op plekken waar jongeren komen. Blootstelling aan tabaks- en aanverwante producten vergroot de kans dat ze deze producten gaan kopen. Jongeren blijken nu nog gemiddeld 1x per dag blootgesteld te worden aan tabaks- en aanverwante producten².

Door de verkoop te beperken tot speciaalzaken, waar doorgaans alleen volwassen rokers komen, worden jongeren beschermd tegen deze verleiding. Daarnaast helpt het ex-rokers en stoppers te voorkomen om impulsaankopen te doen.

Een vermindering van het aantal verkooppunten zorgt niet alleen voor minder blootstelling aan tabaks- en aanverwante producten, maar draagt daarnaast ook bij aan het versterken van de norm dat roken niet normaal is.

Daarom vinden wij het belangrijk dat tabaks- en aanverwante producten zo snel mogelijk op minder verkooppunten wordt verkocht. Er is veel publiek draagvlak voor het versnellen van de afbouw naar alleen tabaksspeciaalzaken:

- 74% van de Nederlanders vindt dat de overheid het aantal verkooppunten van sigaretten moet verminderen, om te zorgen dat jongeren niet beginnen met roken.
- Nederlanders vinden ook dat de overheid ervoor moet zorgen dat tabaksproducten alleen mogen worden verkocht in tabaksspeciaalzaken om te voorkomen dat jongeren onder de 18 jaar beginnen met roken.³
- Negen op de tien Nederlanders vinden dat benzinstations (88%) en gemakszaken (88%) binnen 3 jaar zouden moeten stoppen met de verkoop van nicotineproducten.
- Ruim zes op de tien Nederlanders vindt dat dit zelfs binnen één jaar voor benzinstations (63%) moet gebeuren.³

Aangezien er elk jaar dat we wachten op nieuwe maatregelen nieuwe nicotineverslaafden bijkomen, waaronder veel jongeren, en meer mensen zullen (over)lijden aan de gevolgen van roken, is het noodzaak om tabaks- en aanverwante producten vanaf 2028 alleen nog maar te verkopen in

---

¹ Kok, L., Nagelhout, G., Poole, N., & Smits, T. (2021) Beperken tabaksverkoop tot tabaksspeciaalzaken. Amsterdam: SEO Economische Onderzoek.

² Van Deelen, T.R.D., Kuipers, M.A.G., Kunst, A.E., Van Den Putten, B. (2022). *Terugdringen van tabak in de winkelomgeving: onderzoeksresultaten en aangrijpingspunten voor beleid*. Amsterdam UMC, p1, p5.

³ *Draagvlakonderzoek Tabaksontmoedigingsbeleid* (2023), uitgevoerd door Kantar Public in opdracht van Gezondheidsfondsen voor Rookvrij, onder 1.037 Nederlanders van 18 jaar en ouder.

tabaksspeciaalzaken. In zijn antwoorden van 3 september jl stelt de staatssecretaris ook dat die versnelling mogelijk is.⁴

Wij roepen de regering op zich er ook voor in te zetten dat de verkoop van e-sigaretten vanaf 1 januari 2026 alleen nog in speciaalzaken gebeurt.⁵

Ten slotte vinden we het belangrijk dat er een vergunningstelsel wordt ingevoerd, zodat de overheid grip krijgt op het totale aantal en de locaties van verkooppunten van tabak. Zo kan voorkomen worden dat het aanbod zich concentreert in armere buurten of op plekken waar jongeren vaak komen en dat er geen maas in de wet gevonden wordt waardoor het aantal verkooppunten toch weer onbedoeld toeneemt.

Maak een gezonde en rookvrije generatie mogelijk en beperk de verkoop van tabaks- en aanverwante producten in 2028 tot speciaalzaken.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/09/03/nota-n-a-v-verslag>

⁵ Het beperken van de verkoop van e-sigaretten tot speciaalzaken zou in 2025 in werking treden, maar dit werd uitgesteld tot 2026. Het zou onacceptabel zijn als dit nóg meer vertraging oploopt.